

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 270/08-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. J., H., zastúpeného advokátom JUDr. Š. P. H., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 239/05 a postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Cb/147/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. augusta 2008 doručená sťažnosť Ing. J. J., H. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Š. P., H., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne

konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 239/05 a postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Cb/147/2006

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že sa svojím žalobným návrhom z 8. júla 2005 v konaní vedenom pôvodne na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 10 C 239/05 dožadoval vydania bezdôvodného obohatenia u odporcu. Dňa 30. augusta 2005 svoj žalobný návrh rozšíril (dožadoval sa aj náhrady ušlého zisku). Okresný súd Humenné uznesením č. k. 10 C 239/05-50 zo 14. novembra 2005 (právoplatnosť nadobudlo 18. novembra 2005) uložil odporcovi povinnosť, aby sa v lehote 20 dní od doručenia tohto uznesenia vyjadril k návrhu v predmetnej veci a poučil účastníkov o možnosti rozhodnúť o žalobe rozsudkom pre zmeškanie za splnenia všetkých podmienok podľa § 153 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ak sa odporca v určenej lehote k návrhu nevyjadrí.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že odporca sa v určenej 20-dňovej lehote nevyjadril, vyjadril sa až 9. decembra 2005, t. j. 21. deň od doručenia uznesenia č. k. 10 C 239/05-50 zo 14. novembra 2005.

Podľa názoru sťažovateľa Okresný súd Humenné mal vydať rozsudok pre zmeškanie, ktorého sa stále dožaduje, a v tom vidí porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy. Sťažovateľ využil aj podanie sťažnosti predsedovi Okresného súdu Humenné, ktorý však považoval jeho sťažnosť za neopodstatnenú. Sťažovateľ sa s odpoveďou predsedu Okresného súdu Humenné na jeho sťažnosť nestotožnil.

Vec bola 18. septembra 2006 postúpená okresnému súdu z dôvodu príslušnosti a sťažovateľ svoju žiadosť o vydanie rozsudku pre zmeškanie uplatnil znova s poukázaním na to, že odporca nesplnil svoju povinnosť uloženú mu uznesením Okresného súdu Humenné č. k. 10 C 239/05-50 zo 14. novembra 2005. Taktiež zopakoval podanie sťažnosti

predsedovi okresného súdu na priet'ahy v konaní a na nerešpektovanie právoplatného uznesenia.

Sťažovateľ na základe uvedených skutočností preto žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné právo Ing. J. J. na súdnu ochranu na domáham sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde zákonom ustanoveným postupom podľa či 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva aby sa jeho vec prejedнала bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo, aby jeho vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o základných právach a ľudských slobôd v znení protokolu č. 11 postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 10C 239/05 a následne v konaní vedenom na Okresnom súde Prešom pod sp. zn. 18 Cb/147/2006 bolo porušené.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky u k l a d á Okresnému súdu Prešov , prejednať a rozhodnúť o veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 18 Cb/147/2006 bez zbytočných priet'ahov.

3. Okresný súd Prešov je p o v i n n ý uhradiť Ing. J. J. trovy konania v sume 6.732.-Sk do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. Š. P., H. (jeden úkon 3.176.-Sk, plus 190.-Sk paušál, počet úkonov 2).“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („...ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade okresného súdu v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože

uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upravenému v čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd poskytuje len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu podaná v čase, keď k namietanému porušovaniu základného práva ešte dochádza a nečinnosť orgánu verejnej moci mohla ešte trvať (m. m. II. ÚS 387/06).

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolené chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Na ústavnú úpravu subsidiarity právomoci ústavného súdu (ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd) nadväzuje § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa počíta pri opatrení alebo inom zásahu odo dňa, keď sa sťažovateľ o opatrení alebo o inom zásahu mohol dozvedieť.

1. Vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa Okresným súdom Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 239/05 je sťažnosť podaná oneskorene, lebo sťažovateľ sám vo svojej sťažnosti uviedol, že vec bola v roku 2006 postúpená okresnému súdu (ústavný súd zistil, že bola postúpená 18. septembra 2006),

ktorý ju vedie pod sp. zn. 18 Cb/147/2006, a preto ústavný súd túto časť sťažnosti sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

2. Čo sa týka okresného súdu, sťažovateľ namieta, že okresný súd nevydal v jeho veci ním požadovaný rozsudok pre zmeškanie, a preto sa dožaduje vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ formuluje požiadavku na vydanie rozsudku pre zmeškanie ako právny nárok, ktorým Okresný súd Humenné uznesením č. k. 10 C 239/05-50 zaviazal nielen seba, ale ktorýkoľvek všeobecný súd, ktorý by vo veci sťažovateľa konal na vydanie takéhoto rozhodnutia.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd uvádza, že podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (m. m. II. ÚS 8/01). To však neznamená, že súd musí sťažovateľovi jeho právo priznať, resp. vydať rozhodnutie, ktorého sa domáha.

Ak sťažovateľ namieta porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že jeho ingerencia do výkonu právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade nezlučiteľnosti ich rozhodnutí a postupov, ktoré ich vydaniu predchádzali, s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, IV. ÚS 164/04, IV. ÚS 216/05).

Okresný súd Humenné uznesením, od ktorého sťažovateľ „odvíja“ svoj nárok na vydanie rozsudku pre zmeškanie, vo výroku uložil povinnosť odporcovi v lehote 20 dní od doručenia tohto uznesenia vyjadriť sa k návrhu a iba v rámci poučovacej povinnosti

účastníkov konania upozornil účastníkov konania na možnosť vydať rozsudok pre zmeškanie bez toho, že by toto poučenie formuloval kategoricky, alebo ako svoj záväzok, to napokon nie je ani poslaním poučenia.

Ústavný súd je preto toho názoru, že okresný súd sa z dôvodu, ktorý uvádza sťažovateľ, nemohol dopustiť porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu a porušenia jeho práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Rovnako nemôže akceptovať argument sťažovateľa na vyslovenie zbytočných prietáhov v konaní skutočnosť, že všeobecné súdy nerealizovali poučovaciu povinnosť súdu bez uplatnenia ďalších argumentov svedčiacich o nečinnosti alebo neefektívnej činnosti konajúceho súdu.

Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol aj túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku ústavný súd už nerozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2008